

Forsvarsudvalget
FOU alm. del - Bilag 7
Offentligt
København, den 08 MRS. 2005

MODTAGET
- 8 MRS. 2005 13⁴⁵

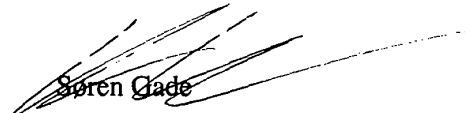
Den Centrale Indlevering

Folketingets Forsvarsudvalg

På mødet i Det Udenrigspolitiske Nævn den 25. januar 2005 blev der stillet spørgsmål, som jeg lovede at undersøge nærmere. Under henvisning hertil vedlægges hermed notat herom.

Medlemmer af Det Udenrigspolitiske Nævn har ligeledes modtaget vedlagte notat. .

Med venlig hilsen

Søren Gade

3. marts 2005

Notat

om

Spørgsmål stillet under møde i Det Udenrigspolitiske Nævn den 25. januar 2005.

1. Straf for "tortur" i dansk ret.

Dansk lovgivning indeholder hverken i straffeloven eller i den militære straffelov nogen specifik strafbestemmelse om tortur. Dette er imidlertid ikke ensbetydende med, at handlinger, som efter internationale konventioner må betegnes som tortur, ikke kan straffes efter dansk ret.

Dette skyldes følgende:

- Den danske straffelov indeholder en række bestemmelser om b.la. vold, ulovlig tvang, trusler om vold mv., seksuelle krænkelser samt forbrydelser begået i offentlig tjeneste. Disse bestemmelser omfatter også forhold begået af militært personel.
- Militær straffelovs § 25 kriminaliserer en række overtrædelser af krigens folkeret begået under væbnet konflikt.
- Militær straffelovs § 15 kriminaliserer, at militært tjenstgørende personel underlader at efterkomme pligter, som de skal efterkomme enten som følge af for eksempel skriftlige tjensteforeskrifter eller forholdets natur i øvrigt.

Ovennævnte bestemmelser og samspillet mellem disse indebærer, at alle handlinger, som kan betegnes som tortur, allerede vil kunne straffes efter gældende lovgivning i fredstid og under væbnet konflikt.

Afgørende for, om man fra dansk side lever op til den folkeretlige forpligtelse om straf for visse overtrædelser, er ikke, om der i dansk ret er en særskilt bestemmelse, der specifikt forbyder overtrædelserne i de pågældende konventioner, eksempelvis forbrydelser som "tortur". Det centrale er derimod, om dansk lovgivning indeholder bestemmelser, som medfører en passende straf for handlinger, der er omfattet af konventionerne.

Eksempelvis vil et forhold, hvor en militær tjenstgørende har begået vold mod en tilbageholdt person, være omfattet af straffelovens voldsbestemmelser. Er handlingen begået under væbnet konflikt vil forholdet tillige kunne være omfattet af militær straffelovs § 25, hvis der ved den pågældende handling er brugt et "krisredskab eller en fremgangsmåde, hvis anvendelse er i strid med en af Danmark tiltrådt mellemfolkelig overenskomst eller almindelige folkeretlige

regler". Er handlingen ikke begået under væbnet konflikt, og kan der i det konkrete tilfælde ikke siges at foreligge egentlig vold, men derimod en adfærd, som ikke er i overensstemmelse med den måde, hvorpå militært tjenestegørende skal behandle den pågældende person, vil forholdet i stedet være omfattet af militær straffelovs § 15.

Selvom militær straffelovs § 25 kun er gældende under væbnet konflikt, er dette altså ikke til hinder for, at overtrædelser af krigens folkeret, som Danmark folkeretligt er forpligtet til at kriminalisere, og hvor der ikke foreligger væbnet konflikt, kan straffes. Sådanne overtrædelser vil være omfattet af straffelovens bestemmelser med de deri indeholdte strafferammer og/eller militær straffelovs § 15. Dette vil fortsat være gældende efter forslaget til ny militær straffelov, der ikke på dette område indebærer nogen ændring.

Spørgsmålet om indsættelse af en specifik straffebestemmelse om tortur i straffeloven har tidligere været overvejet, og regeringen har givet udtryk for, at dansk lovgivning efter regeringens opfattelse utvivlsomt lever op til de internationale torturkonventioners krav. Tortur kan allerede straffes efter de gældende regler i straffeloven, og det er efter regeringens opfattelse hverken nødvendigt eller hensigtsmæssigt at indsætte en særlig torturbestemmelse i lovgivningen. Dette gælder efter regeringens opfattelse også i forhold til indsættelse af en sådan bestemmelse i den militære straffelov, som i øvrigt kun i fredstid omfatter en begrænset personkreds.

2. Oplysninger vedrørende sagen om ukorrekt behandling af tilbageholdte i Camp Eden.

På mødet i Det Udenrigspolitiske Nævn den 25. januar 2005 var der interesse for, at Forsvarets Auditørkorps' rapport i sagen om ukorrekt behandling af tilbageholdte irakere i den danske lejr Camp Eden kunne udleveres til nævnets medlemmer.

Forsvarets Auditørkorps udsendte den 21. januar 2005 en pressemeddelelse om sagen, hvori der bl.a. blev redegjort for, at auditørkorpsset foreløbigt havde afsluttet efterforskningen i sagen, og at der var blevet rejst tiltale mod en kaptajn af reserven og fire militærpolitisergerter. Den 21. januar 2005 blev det anonymiserede anklageskrift oversendt til Det Udenrigspolitiske Nævn samt Forsvarsudvalget under indskærpelse af, at indholdet skulle behandles fortroligt.

Forsvarets Auditørkorps har i forbindelse med efterforskningen af sagen udarbejdet afhøringsrapporter, der forventes at indgå i den kommende straffesag mod den nævnte kaptajn af reserven samt de nævnte fire militærpolitisergerter. Efter sædvanlig praksis udvises der – under hensyn til sagsførelsen og til den private part – betydelig tilbageholdenhed med at give folketingsudvalg adgang til dokumenter, der skal indgå i en verserende straffesag. Jeg finder ikke tilstrækkeligt grundlag for i det foreliggende tilfælde – hvor der er tale om dokumenter, der indeholder fortrolige oplysninger som skal indgå i en verserende straffesag – at fravige denne restriktive praksis ved at udlevere afhøringsrapporterne til nævnets medlemmer eller i øvrigt at give medlemmerne adgang til at gennemse rapporterne.

Endvidere blev der på nævnsrådet den 25. januar spurgt til retsgrundlaget for forhør i Camp Eden. Jeg har i forbindelse med besvarelsen af S 4946 (2004) oplyst, at den igangværende auditørundersøgelse forventes at belyse, hvilket retsgrundlag der var for afhøring henholdsvis udspørgning af fanger i den danske lejr i Irak.

En besvarelse af spørgsmålet – ud over det i anklageskriftet anførte – vil på nuværende tidspunkt kunne opfattes som en udenretlig procedure af væsentlig betydning for afgørelsen af straffesagen under omstændigheder, hvor de tiltalte og deres forsvarere ikke har mulighed for at tage til genmæle. Nærmere oplysninger om retsgrundlaget for udspørgning af tilbageholdte irakere må derfor afvente straffesagen.

3. Oplysninger vedrørende "Tolkesagen" i Afghanistan.

På nævnsrådet den 25. januar 2005 orienterede forsvarsministeren i fortrolighed om auditørundersøgelsen vedrørende en danske tolks udlån til de amerikanske styrker i Afghanistan i begyndelsen af 2002. Orienteringen gav anledning til to spørgsmål, som forsvarsministeren lovede at undersøge nærmere. Forsvarskommandoen har i den forbindelse oplyst, at det danske forsvar foruden det nævnte tilfælde ikke har udlånt tolke til brug for afhøring til andre landes styrker i Afghanistan og Irak, og at Forsvarskommandoen ikke havde kendskab til de skærpede amerikanske afhøringsmetoder, før disse kom til offentlighedens kendskab